

2016Z16185

Vragen van het lid **Sjoerdsma** (D66) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *geheime beïnvloedingsoperaties door Rusland* (ingezonden 8 september 2016).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «U.S. investigating potential covert Russian plan to disrupt November elections»?¹

Vraag 2

Herinnert u zich uw antwoorden op eerdere vragen over het bericht dat Rusland de Nederlandse politiek financieel beïnvloedt?² Herinnert u zich daarbij ook het antwoord dat het u «niet bekend» is dat een onderzoek plaatsvindt, door de «Director of National Intelligence» van de VS, naar Russische beïnvloeding van Europese politieke partijen en dat u daarom geen reden ziet tot navraag doen?³ Volhardt u in dat antwoord of bent u nu, mede gezien het nieuwsbericht van The Washington Post, wel bereid om na te gaan of dit onderzoek plaatsvindt en is afgerond? Bent u tevens bereid om de Kamer, al dan niet vertrouwelijk, te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek? Zo niet, kunt u daar een goede reden voor geven?

Vraag 3

Wat is u bekend over (geheime) activiteiten van Rusland teneinde de presidentsverkiezingen in de Verenigde Staten (VS) te beïnvloeden? Kunt u zo volledig mogelijk zijn in uw antwoord?

Vraag 4

Zijn er signalen dat ook sprake is van Russische beïnvloedingsoperaties in Nederland met betrekking tot de politiek? Zo ja, waar gaat het dan om?

¹ The Washington Post, 5 september 2016, https://www.washingtonpost.com/world/national-security/intelligence-community-investigating-covert-russian-influence-operations-in-the-united-states/2016/09/04/aec27fa0-7156-11e6-8533-6b0b0ded0253_story.html.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, Aanhangsel der Handelingen nr. 1761

³ Telegraph, 16 januari 2016, <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/russia/12103602/America-to-investigate-Russian-meddling-in-EU.html>, «James Clapper, the US Director of National Intelligence, has been instructed by the US Congress to conduct a major review into Russian clandestine funding of European parties over the last decade.»

Vraag 5

Sluit u uit dat politieke partijen in Nederland actief worden beïnvloed dan wel financieel worden ondersteund vanuit Rusland?

Vraag 6

Kunt u aangeven welke online activiteiten vanuit Rusland worden ondernomen om het politieke en maatschappelijke debat in Nederland te beïnvloeden?

Vraag 7

Kunt u toelichten of er signalen zijn dat vanuit Rusland pogingen zijn ondernomen om de maatschappelijke en politieke discussie in West-Europa over de vluchtelingen crisis te beïnvloeden? Zo ja, kunt u toelichten welke (geheime) activiteiten zijn ondernomen vanuit Rusland?

Vraag 8

Hebt u kennisgenomen van het feit dat dat in het nieuwsbericht van The Washington Post wordt gemeld dat inlichtingendiensten van de VS politici in de VS hebben geïnformeerd over Russische beïnvloedingsoperaties in Europa? Bent u bereid na te gaan om welke beïnvloedingsoperaties het hier gaat en de Kamer daarover te informeren? Zo niet, kunt u daar een goede reden voor geven?

Vraag 9

Kunt u toelichten hoe, volgens u, de pogingen van Rusland om verkiezingen in het buitenland te beïnvloeden zich verhouden tot de opbouw van het Russische militair vermogen in het digitale domein en het toegenomen assertief Russisch buitenland- en veiligheidsbeleid, zoals gemeld in het jaarverslag van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) 2015?⁴

Vraag 10

Acht u het normaal dat Rusland pogingen onderneemt, al dan niet clandestien, om standpunten in andere landen te beïnvloeden? Vindt u het eveneens normaal dat andere landen verkiezingen in Nederland proberen te beïnvloeden? Hoort dit bij het gangbare diplomatieke proces?

Vraag 11

Hebt u kennisgenomen van het feit dat in het nieuwsbericht van The Washington Post wordt gemeld dat de autoriteiten in de VS een grootschalig onderzoek doen naar Russische beïnvloeding in de VS, onder leiding van de «Director of National Intelligence» van de VS? Bent u bereid bij de autoriteiten in de VS na te gaan of zij inderdaad onderzoek doen naar beïnvloeding van de presidentsverkiezingen in hun land door Rusland en de Kamer daarover te informeren? Ziet u mogelijkheid om aan te sluiten bij dit onderzoek? Zo niet, kunt u daar een goede reden voor geven?

Vraag 12

Bent u bereid alle vragen afzonderlijk te beantwoorden?

---

⁴ Jaarverslag MIVD 2015, pagina 15–16, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/jaarverslagen/2016/04/13/jaarverslag-mivd-2015>.